

RAPORT 11

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

WARSZAWA 2016

RAPORT 11

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

WARSZAWA 2016

REDAKTOR

SŁAWOMIR KADROW
slawekkadrow@gmail.com

KOMITET REDAKCYJNY

MARIE BESSE (GENÈVE), PETER BOGUCKI (PRINCETON), ZBIGNIEW BUKOWSKI (WARSZAWA)
BOGUSŁAW GEDIGA (WROCŁAW), MARTIN GOJDA (PILSEN), ALEKSANDER KOŚKO (POZNAŃ)
JANUSZ KRUK (KRAKÓW), JOHANNES MÜLLER (KIEL)

REDAKCJA

NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA
UL. KOPERNIKA 36/40, 00-924 WARSZAWA

TOM RECENZOWALI

JERZY LIBERA
PETER ROMSAUER
ANDRZEJ ROZWAŁKA
TARAS TKACHUK

SEKRETARZE REDAKCJI

JAKUB WRZOSEK
AGNIESZKA ONISZCZUK

REDAKCJA JĘZYKOWA

JOANNA KULCZYŃSKA-KRUK

PROJEKT GRAFICZNY I REDAKCJA TECHNICZNA

PIOTR BEREZOWSKI

OPRACOWANIE GRAFICZNO-TECHNICZNE

KAN MEDIA

© NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA, 2016

ZDJĘCIA NA OKŁADCE

przód – fot. M. Bogacki (Wicina, woj. lubuskie. Grodzisko kultury lużyckiej)
tył – fot. S. Kałagate (Wicina, woj. lubuskie. Relikty ostrokołów i drogi przywałowej odsłonięte w 2008 r.)

ISSN 2300-0511

DRUK SystemGraf

NAKLAD 200 egz.

Spis treści

- 5 Od Redakcji
- 6 From the Editorial Board

STUDIA I MATERIAŁY

Anna Rauba-Bukowska

- 7 Analiza mineralogiczno-petrograficzna i technologiczna fragmentów naczyń ceramicznych kultury ceramiki wstęgowej rytej ze stanowiska Zagórze 2, gm. Niepołomice
- 22 *Mineralogical, petrographic and technological analyses of fragments of ceramic vessels of the Linear Band Pottery Culture from Zagórze site 2, Niepołomice commune*

Danuta Makowicz-Poliszot

- 23 Analiza kości zwierzęcych z epok metali ze stanowiska 2 w Zagórzcu, gm. Niepołomice, woj. małopolskie
- 55 *Analysis of animal bones from the metal ages acquired from site 2 in Zagórze, Niepołomice commune, Małopolskie Voivodeship*

Seweryn Rzepecki, Damian. K. Chlebda, Piotr Czubla, Lucyna Domańska, Wiesław Lorkiewicz, Kamilla Waszczuk

- 57 Dom i grób. Pozostałości osadnictwa „późnowstęgowego” ze stanowiska Sikorowo 29, gm. Inowrocław
- 67 *A house and a grave. Remains of the late Linear Pottery settlement from Sikorowo, site 29, Inowrocław commune*

Jakub Affelski, Karolina Machnio

- 69 Relikty dwóch nurtów osadniczych związanych z kulturą niemieńską i łużyckimi polami popielnicowymi odkrytych na stanowisku 4 w Starych Zambrzycach, gm. Rutki, woj. podlaskie
- 106 *Relics of two settlement currents related to the Eneolithic and the Bronze Age, discovered in Stare Zambrzyce, site 4, Rutki commune, Podlaskie Voivodeship*

Karolina Kot, Magdalena Piotrowska

- 107 Mąkolice, stan. 15, gm. Głowno. Przyczynek do badań nad zagospodarowaniem przestrzennym osad ludności kultury przeworskiej
- 122 *Mąkolice, site 15, Głowno commune. Contribution to the studies of spatial layout of the Przeworsk culture settlements*

Ewa Pawlak

- 123 Wczesnośredniowieczna osada w Bytkowie pod Poznaniem
- 165 *Early medieval settlement in Bytkowo near Poznań*

Andrzej Sikorski

- 167 Odciski tkanin na fragmentach naczyń wczesnośredniowiecznych z osady w Bytkowie, stan. 1, gm. Rokietnica, woj. wielkopolskie
- 170 *Imprints of fabrics on fragments of vessels from the Bytkowo settlement, Rokietnica commune, Wielkopolskie Voivodeship, site 1*

Maciej Trzeciecki, Jakub Affelski

- 171 Relikty zabudowy bloku śródmiejowego lokacyjnego Ciechanowa (XVI-XVIII w.)
- 187 *Relics of the mid-market-square block in Ciechanów (16th-18th century)*

BADANIA RATOWNICZE ZA GRANICĄ

Stanislav Ţerna

- 189 Geomagnetic surveys of the Neolithic and the Copper Age sites from the Republic of Moldova (1968-2016): main results, current state and future perspectives

DYSKUSJE I POLEMIKI

Alina Jaszewska, Sławomir Kałagate

- 227 Grodzisko w Wicinie, woj. lubuskie, parkiem kulturowym
237 *Hillfort Culture Park in Wicina*

Rafał Zapłata, Krzysztof Stereńczak

- 239 Puszcza Białowieża, LiDAR i dziedzictwo kulturowe – zagadnienia wprowadzające
255 *The Białowieża Forest, lidar and cultural heritage – introductory issues*

Michał Pawleta

- 257 Festyny archeologiczne: pomiędzy edukacją, popularyzacją a komercjalizacją
275 *Archaeological festivals: between education, popularisation and commercialisation*

Seweryn Rzepecki

- 277 Hippika aztecka, czyli rzecz nie tylko o dialogu środowiska naukowego z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad
283 *Aztec equestrianism – on a dialogue between the scientific milieu and the General Inspectorate for National Roads and Motorways and more*

Dariusz Sikorski

- 285 O problemach archeologii autostradowej, dialogu i pewnych ograniczeniach – w nawiązaniu do artykułu Seweryna Rzepeckiego i nie tylko
291 *On the problems of motorway archaeology, a dialogue and certain restrictions – in reference to the article by Seweryn Rzepecki and more*

RECENZJE

Grzegorz Kiarszys

- 292 M. Pawleta, R. Zapłata (red.), *Nieinwazyjne rozpoznanie zasobów dziedzictwa archeologicznego: potencjał i możliwości*

Anna Hyrchała

- 299 Jacek Górski, Paweł Jarosz (red.), *Wielofazowe osady kultury mierzanowickiej w Targowisku i Zakrzowcu na Pogórzu Wielickim*

Elżbieta Sieradzka

- 302 M. Nowak, T. Rodak (red.), *Osady z epoki kamienia oraz wczesnej epoki brązu na stanowiskach 9 i 10 w Stanisławicach, pow. bocheński*

Judyta Nawrot-Bukowiec

- 306 Karol Dziegielewski, Magdalena Dziegielewska, Agata Sztzyber (red.), *Modlnica, stan. 5. Od późnej epoki brązu po czasy średniowiecza*

Od Redakcji

W 11. tomie *Raportu* krzepnie docelowa struktura naszego rocznika. Jego celem jest publikacja wyników ratowniczych badań wykopaliskowych z obszaru naszego kraju. Studium i materiałom z tego zakresu towarzyszą dyskusje i polemiki na tematy związane z szeroko rozumianą problematyką archeologicznych badań prewencyjnych na obszarach planowanych inwestycji, których realizacja grozi nieodwracalnymi zniszczeniami zalegających w ziemi pomników i zabytków przeszłości. Zrozumiałe jest więc, że udostępniamy łamy naszego pisma również dla archeologów poruszających kwestie konserwatorstwa, metodyki i technik badań prospekcyjnych i wykopaliskowych oraz zagadnień organizacyjno-prawnych, związanych z ochroną dziedzictwa archeologicznego. Swoje miejsce znajdują w naszym roczniku także problemy funkcjonowania archeologii oraz wiedzy o materialnych pozostałościach odległej przeszłości w wymiarze społecznym współczesnej Polski.

Strukturę niniejszego tomu *Raportu* wzbogaca rzut oka na osiągnięcia archeologii ratowniczej u naszych europejskich przyjaciół, tym razem w Mołdawii. Truizmem jest bowiem stwierdzenie, że nie można dobrze organizować i należyście wykonywać wyprzedzających, terenowych badań ratowniczych na zagrożonych inwestycjami obszarach bez wzajemnych inspiracji i międzynarodowej wymiany doświadczeń.

Recenzje książek, prezentujących materiały i wiedzę z różnych badań ratowniczych, najczęściej tzw. autostradowych, dopełniają strukturę naszego pisma, stając się niezbywalnym elementem każdego tomu. Wskazując na wady i niedostatki oraz podkreślając osiągnięcia poszczególnych publikacji, stają się one elementem szerszej dyskusji naukowej. W warunkach obfitości produkcji wydawniczej recenzje pomagają też we wstępnej orientacji potencjalnego czytelnika na rynku wydawniczym. Informują nie tylko o jakości i poziomie wysiłku naukowego, tkwiącego w recenzowanych tomach, ale powiadamiają również o kontynuacji już znanych i o powstawaniu nowych inicjatyw i serii wydawniczych.

Wśród „Studiów i materiałów” zamieszczonych w tym tomie na szczególną uwagę zasługuje interdyscyplinarny artykuł poświęcony neolitycznemu grobowi z Sikorowa na Kujawach. Autorzy, wśród nich archeolodzy oraz specjaliści z zakresu różnych dyscyplin przyrodniczych, zjednoczyli swe wysiłki w celu stworzenia niemalże wzorcowej publikacji źródłowej jednego, niewielkiego obiektu.

Warty wyeksponowania jest cały dział „Dyskusji i polemik”. W tym miejscu chcę zwrócić uwagę na studium poświęcone funkcjonowaniu przeszłości we współczesnym polskim społeczeństwie, które przeprowadzono na przykładzie wielostronnej analizy festynów archeologicznych na płaszczyźnie edukacji, popularyzatorstwa i komercjalizacji. Nie można nie wspomnieć także o nowoczesnych technikach prospekcji nieinwazyjnej, takich jak LiDAR oraz o badaniach geomagnetycznych publikowanych w dziale „Badania ratownicze za granicą”.

Sławomir Kadrow

From the Editorial Board

In the 11th volume of the *Report* the structure of our annual magazine has solidified. Its aim is to publish results of preventive excavations from the territory of our country. Studies and materials within this scope are accompanied by discussions and polemics on issues related to the wider issue of preventive archaeological research in areas of planned developments, the implementation of which may cause irreversible damage to monuments of the past still lying in the ground. Thus, it is understandable, that we give access to our magazine also to archaeologists discussing the issues of heritage management, methods, techniques of prospection and excavation as well as legal and organisational issues related to the protection of archaeological heritage. The problems of the functioning of archaeology and knowledge of the material remains of the distant past in the social dimension of contemporary Poland also have their place in our magazine.

Structure of the present volume of the *Report* is enriched by a glance at the achievements of preventive archaeology at our European friends', this time Moldavian; as it is a truism to say that preventive archaeological research in areas of planned developments cannot be well-organized and properly performed without mutual inspiration and international exchange of experiences.

Reviews of books presenting materials and knowledge from various preventive research complete the structure of our magazine, constituting an indispensable element of every volume. Pointing at drawbacks and deficiencies, and highlighting the achievements, they are an element of a wider scientific discussion. The reviews help prospective readers, faced with the abundance of publications, in preliminary orientation in the editorial market. They bring information not only on the quality and the level of scientific effort of the reviewed volumes, but also on the continuation of already existing or the creation of new initiatives and editorial series

Among the "Studies and Materials" included in this volume, the interdisciplinary article about the Neolithic grave of Sikorowo in Kuiavia deserves special attention. The authors, among them the archaeologists and specialists in various disciplines of natural sciences, united their efforts to create an almost model source publication of one small object.

The entire section of the "Discussions and Polemics" is worthy of highlighting. Hereby, I would also like to draw attention to the study of the functioning of the past in contemporary Polish society, based on multifaceted analysis of archaeological festivals in the field of education, popularisation and commercialisation. One must not forget about modern techniques of non-intrusive prospection, such as lidar and geomagnetic research, published in the "Preventive Research Abroad" section.

Sławomir Kadrow
